

ข้อเสนอเชิงนโยบายระดับท้องถิ่นในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาตาม แนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล จังหวัดนครสวรรค์

Policy Recommendation for Local Economic Development According to the Digital Economy Concept in Nakhonsawan Province

ณัฐชัย นิ่มนวล

Nattachai Nimnual

คุณากร กรสิงห์

Khunakorn Kornsing

สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

nattachai.n@nsru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายระดับท้องถิ่นในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ 2) ผู้นำหรือผู้บริหารท้องถิ่น 3) ผู้บริโภคสินค้าออนไลน์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายระดับท้องถิ่นในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ได้แก่ ข้อเสนอเชิงรุก ประกอบด้วย 1. ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐเสนอนโยบายให้ท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ 1.1 สนับสนุนให้กำหนดนโยบายกระตุ้นการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายสำหรับการประกอบธุรกิจยุคดิจิทัล 1.2 สนับสนุนให้ประสานหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน ในการให้ผู้ประกอบการจัดแสดงสินค้าอย่างสม่ำเสมอ 1.3 สนับสนุนให้ประสานองค์กรต่างๆ ให้เป็นผู้จัดทำงบประมาณขยายฐานการผลิต 2. ด้านภาคีเครือข่ายทางธุรกิจเสนอ นโยบายในท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ 2.1 สร้างช่องทางการแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่วมกัน 2.2 สนับสนุนการประสานงานเครือข่ายเพื่อระดมทุนจัดเสวนาเครือข่ายทางธุรกิจร่วมกัน 3. ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งทุน เสนอนโยบายให้ท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ 3.1 สนับสนุนการจัดอบรมให้ความรู้ด้านแหล่งเงินทุนสำหรับตลาดดิจิทัลอย่างรอบด้าน 3.2 ส่งเสริมให้องค์กร

ปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางรับเรื่องจากสถาบันทางการเงินและส่งต่อข้อมูลเงินกู้ให้กับผู้ประกอบการ 4. ด้านระบบสนับสนุนการใช้งานอิเล็กทรอนิกส์ เสนอนโยบายให้ท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ 4.1 ผลักดันให้ผู้ประกอบการเปิดเว็บไซต์ในการทำธุรกิจเพื่อส่งเสริมการขายออนไลน์ให้มากขึ้น 4.2 ส่งเสริมการใช้บริการแพลตฟอร์มหรือเว็บไซต์ขายสินค้าสำเร็จรูปที่รู้จักกันอย่างทั่วถึง 5. ด้านความสามารถทางด้านดิจิทัล เสนอนโยบายให้ท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ 5.1 สนับสนุนให้มีการคัดเลือกเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้องและรวดเร็ว 5.2 ส่งเสริมให้มีการใช้ตลาดออนไลน์ครอบคลุมทุกระบบ ข้อเสนอเชิงรับ ได้แก่ 1. ด้านกลยุทธ์และความเป็นผู้นำ เสนอนโยบายให้ท้องถิ่น ดำเนินการ ดังนี้ 1.1 ส่งเสริมให้มีการวางแผนกลยุทธ์ด้านตลาดออนไลน์อย่างเป็นระบบ 1.2 ส่งเสริมการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะความเป็นผู้นำและมุมมองโลกดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ และ 1.3 สนับสนุนการจัดหาทางเลือกที่เหมาะสมที่มีการทดลองก่อนนำไปใช้

คำสำคัญ : เศรษฐกิจชุมชน, เศรษฐกิจดิจิทัล

Abstract

The objectives of this research article was to develop local policy recommendations for promoting community economy development according to the digital economy by using qualitative research methods. The sample size were to 1) the entrepreneurs 2) the online consumers and 3) the experts. While, the qualitative data was analyzed by using induction.

The research results revealed the local policy recommendations for promoting community economy development according to the digital economy concept are as follows: Proactive policy recommendations for local authorities to Promote community economy development are as follows 1. Government Support 1.1 Encourage the use of technology for digital business. 1.2 Co-ordinate with government agencies or private sectors to provide the products exhibition/fairs regularly. 1.3 Coordinate with various organizations to be supporters to expand production bases. 2. Business Network 2.1 Build the channels for exchanging, disseminating, and sharing database between the public and private sectors. 2.2 Support the network to raise funds and organize a

business network. 3. Information and Fund Access 3.1 Arrange the training program or workshop to provide local entrepreneurs the knowledge about the digital markets. 3.2 Promote local administrative organizations to be a center for coordinating with financial institutions and forwarding loan information to entrepreneurs. 4. Electronic Support System 4.1 Encourage entrepreneurs to open websites for doing business in order to promote more online sales. 4.2 Encourage entrepreneurs to find and use some platforms or websites for selling and promoting the products widely. 4.3 Set varieties of policies to encourage the use of technology for digital business. 5. Digital Literacy 5.1 Support the technology selection that is beneficial to business operations properly and quickly. 5.2 Promote the use of online marketing across all systems. Reactive strategy and leadership recommendations are as follows: 1) Government support propose policies to local organizations 2) Business network partners Propose policies for local authorities to proceed and 3) Support the suitable alternatives that have been tested before being practiced.

Keyword : Community Economy, Digital Economy

บทนำ

ในโลกปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคแห่งสารสนเทศ ที่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร โดยการเชื่อมโยงผ่านเครือข่ายหรือระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งเรียกว่าอินเทอร์เน็ตคือทุกสิ่ง(Internet of thing : IoT) หมายความว่า สภาพแวดล้อมอันประกอบด้วยสรรพสิ่งที่สามารถสื่อสารและเชื่อมต่อกันได้ผ่านโพรโทคอลการสื่อสารทั้งแบบใช้สายและไร้สาย โดยสรรพสิ่งต่างๆ มีวิธีการระบุตัวตนได้ รับรู้บริบทของสภาพแวดล้อมได้ และมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบและทำงานร่วมกันได้ ความสามารถในการสื่อสารของสรรพสิ่งนี้จะนำไปสู่นวัตกรรมและบริการใหม่อีกมากมาย ผ่านการเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเป็นสายใยเทคโนโลยีดิจิทัลจะไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการทำงานเฉกเช่นที่ผ่านมาอีกต่อไป หากแต่เป็นการทำให้สังคมและเศรษฐกิจไทยผนวกเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสังคมเศรษฐกิจโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการเข้าใจถึงพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลกจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญๆ ของโลกที่มีผลต่อประเทศไทย ได้แก่ กระแสการเปลี่ยนแปลงของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระแสโลกาภิวัตน์มี

ผลเป็นรูปธรรมที่กระทบต่อการดำรงชีวิต ทำให้เกิดวิวัฒนาการทางความคิดการเรียนรู้ทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี พลวัตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้เปลี่ยนโครงสร้างรูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กระบวนการผลิต การค้า การบริการ และกระบวนการทางสังคมอื่นๆ รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไปอย่างสิ้นเชิง กระแสโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในบริบทสำคัญๆ ทั้งในระดับมหภาคและระดับจุลภาค เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันส่งผลให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจที่เน้นนวัตกรรมซึ่งอาศัยการเข้าถึงแพลตฟอร์มดิจิทัลทั่วโลกในการวิจัย การพัฒนา การตลาด การขาย และการจัดจำหน่าย การแปลงเป็นดิจิทัลเอื้อให้ธุรกิจใหญ่ๆ ข้ามพรมแดนอุตสาหกรรมมาได้ โดยใช้ฐานลูกค้าโครงสร้างพื้นฐาน หรือเทคโนโลยีเดิม ตัวอย่างเช่น การขยายก้าวเข้าสู่ธุรกิจสุขภาพและยานยนต์ของบริษัทโทรคมนาคม (เคลาส์, 2561) โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุกสรรพสิ่งถูกยึดโยงด้วยระบบอินเทอร์เน็ตมาอำนวยความสะดวกในการซื้อขายสินค้า ทำให้ยุคหลังเกิดเป็นสินค้าออนไลน์ที่เติบโตมากขึ้น และมีแนวโน้มขยายกว้างอย่างไร้ขีดจำกัด

การศึกษาเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากจังหวัดนครสวรรค์เป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์การตั้งรกรากทำมาค้าขายมาอย่างยาวนานชุมชนหนึ่ง ดังนั้น ชาวบ้านบางส่วนได้นำภูมิปัญญาที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษมาจัดเป็นระบบเศรษฐกิจในชุมชน และค้นพบด้วยตนเองมากมายหลายด้านมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้น จังหวัดนครสวรรค์ยังได้เปรียบในทำเลที่ตั้ง ถือว่าเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่เป็นประตูเชื่อมสู่เขตภาคเหนือและมีระยะทางไม่ไกลจากเมืองหลวง มีระบบขนส่งที่หลากหลายทั้งทางราง ทางน้ำ และทางถนนสามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัลได้เป็นอย่างดี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ มีจำนวน 968 กลุ่ม ซึ่งหากไม่มีการเตรียมตัวรองรับกระแสการพัฒนาแนวใหม่อาจส่งผลกระทบต่อคงอยู่ของกลุ่มต่างๆ เป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายระดับท้องถิ่นในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล จังหวัดนครสวรรค์ ที่มุ่งสร้างองค์ความรู้ในท้องถิ่นให้สามารถสร้างศักยภาพทางการแข่งขัน และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันและความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ท้องถิ่น และสามารถต่อยอดองค์ความรู้ไปให้ยังพื้นที่อื่นที่มีความสนใจในประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายระดับท้องถิ่นในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนา
ตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

1. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน

เศรษฐกิจชุมชน เป็นระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่มีลักษณะองค์รวม ที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม
วัฒนธรรม ความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและรวมถึงระบบคุณค่า โดยที่การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ดี ควร
เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการคิดเรียนรู้ และร่วมตัดสินใจ คิดเป็น ทำเป็น และ
สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาวด้วยการพัฒนาภูมิปัญญาของชุมชนขึ้นมา จนเป็นการพัฒนา
ทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีขีดความสามารถในการประกอบอาชีพและเลี้ยงดูตนเอง (ธเนศ ศรีวิชัย
ลำพันธ์, 2556) สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการวิสาหกิจชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
(เสรี พงศ์พิศ, 2552) โดยที่การพัฒนาจะต้องมุ่งเน้นทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กันไป
ด้านเศรษฐกิจคือการแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ลดหนี้สิน ซึ่งจะสามารถ
เพิ่มทรัพย์สินได้ ด้านสังคมคือการพัฒนาด้านความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้ปราศจากความขัดแย้ง
มีความสามัคคีกันมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทำให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข
(อินทชลิตา วัชรจิระโชติ, 2556)

2. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัล

ผู้ที่บัญญัติศัพท์ Digital Economy เป็นคนแรก คือ ดอน แทปสคอต (Don Tapscott) โดย
เขียนหนังสือชื่อ The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked
Intelligence ในปี ค.ศ. 1995 และต่อมาในปี ค.ศ.1996 หนังสือเล่มนี้ได้กลายเป็นหนังสือด้านธุรกิจ
ชั้นนำติดอันดับ 1 โดย แทปสคอต ชี้ให้เห็นว่าอินเทอร์เน็ตจะเปลี่ยนวิถีของการค้าขายอย่าง
ชนิดที่ไม่เคยเกิดขึ้นบนโลกมาก่อน โดยจำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานด้านไอที กฎ กติกา และ
กฎหมายการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการปรับตัวและปรับทัศนคติของประชาชน
Digital Economy มีชื่ออื่นอีกเช่น The Internet Economy, The New Economy หรือ Web
Economy ส่วนความหมายเศรษฐกิจดิจิทัล แทปสคอตได้อธิบายไว้ง่ายๆว่า คือ การใช้เทคโนโลยีเข้า
มาช่วยในการสร้างเสริมเศรษฐกิจ หรือให้ง่ายกว่านั้น คือ การใช้เทคโนโลยีทั้งหลายในการดำเนิน

กิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่ภาคผลิตจนถึงภาคการขาย ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีทั้งระบบ โดยเทคโนโลยีที่กล่าวมานั้นมีหลายรูปแบบตั้งแต่ เทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีการขนส่ง เทคโนโลยีการผลิต เป็นต้น แต่ที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าทุกอย่างควรปรับตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป อย่าตื่นตระหนกและกังวลจนเกินไปกับสกุลเงินดิจิทัลที่จะมาทำลายกลไกทางการเงินแบบเก่า เนื่องจากมันมีเครื่องมือในการตรวจสอบการเคลื่อนไหวของเงินดิจิทัลกรณีที่เราตรวจสอบถึงความผิดปกติของการใช้จ่ายเงินนั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยระยะนี้ แบ่งออกเป็น 1) ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 8-15 คน 2) ตัวแทนผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 8 - 15 คน 3) ผู้นำ หรือผู้บริหารชุมชนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 8-15 คน 4) ตัวแทนผู้บริโภคสินค้าออนไลน์ ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 8-15 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและการประชุมกลุ่ม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ร่างแนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างให้ครอบคลุมทุกประเด็น
2. นำแนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเครื่องมือก่อนนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย และดำเนินการลงเก็บข้อมูลการวิจัย

3. หลังจากนั้น นำประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดทำเป็นประเด็นสำหรับการประชุมกลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญอีกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล ได้มีการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในระดับท้องถิ่นในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย โดยได้นำประเด็นจากการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่ม มาถอดเทปและการจดบันทึก มาจัดหมวดหมู่ของมโนทัศน์ (Concept) เพื่อหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงเชิงเหตุผล โดยผู้วิจัยได้กำหนด แยกเป็นหมวดหมู่ และทำการเปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างของแต่ละมโนทัศน์ และสรุปผลการศึกษา โดยใช้หลักการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

ผลการศึกษา

การศึกษาการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในระดับท้องถิ่นในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเพื่อ
การพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล จังหวัดนครสวรรค์ มีดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการสรุปคำสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ด้าน	สรุปคำสัมภาษณ์			
	ผู้ประกอบการ	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	กลุ่มผู้นำ	กลุ่มตัวแทนผู้บริโภค
1. กลยุทธ์และความเป็นผู้นำ	1.1 ส่งเสริมให้มีการวางแผนกลยุทธ์ด้านตลาดออนไลน์อย่างเป็นระบบ			
	ควรเติมเต็มความรู้ให้คาดการณ์ตลาดได้อย่างถูกต้องแม่นยำและนำไปสู่การเป็นเศรษฐกิจดิจิทัล	ควรวางแผนและกำหนดเป้าหมายที่ใช้ในการขับเคลื่อนธุรกิจให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำมาสู่การเรียนรู้ร่วมกัน	ควรรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ปรับปรุงการขายเป็นจำนวนมากจำเป็นต้องมีกระบวนการจัดการอย่างเป็นระบบ	ควรมีการขายของทางออนไลน์ ต้องทำการตลาด และมีกลยุทธ์ดีๆ ต้องวางระบบการจัดการร้านที่สามารถตอบสนองความต้องการกับผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว
	1.2 ส่งเสริมการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะความเป็นผู้นำและมุมมองโลกดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ			
	ควรให้ความสำคัญกับการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ควรทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของสินค้ากับช่องทางการขายและประชุมกันอย่างต่อเนื่อง	ควรทำการประชุมระหว่างผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนตลาดออนไลน์	ผู้บริโภคต้องให้ความสำคัญและต้องพูดคุยระหว่างกันเกี่ยวกับการเรียนรู้ระบบออนไลน์เพื่อจะได้เท่าทันกับตลาดยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ด้าน	สรุปคำสัมภาษณ์			
	ผู้ประกอบการ	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	กลุ่มผู้นำ	กลุ่มตัวแทนผู้บริโภค
1.กลยุทธ์และความเป็นผู้นำ	1.3 สนับสนุนการจัดหาทางเลือกที่เหมาะสมที่มีการทดลองก่อนนำไปใช้			
	ควรทดลองใช้แนวทางที่เหมาะสมอย่างหลากหลายวิธี	ควรใช้ความคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมใหม่ๆ	ควรเลือกเทคนิคด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ตอบโจทย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น	ต้องมีการเสนอการขายสินค้าของตนให้โดดเด่นเพื่อเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดให้กับลูกค้า
2. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งทุน	2.1 สนับสนุนการจัดอบรมให้ความรู้ด้านแหล่งเงินทุนสำหรับตลาดดิจิทัลอย่างรอบด้าน			
	ควรให้มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้รับรู้สิ่งใหม่ๆ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจ	ควรรีบทักษาวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศและระดมทุนมาดำเนินการผลิต	ควรมีการอบรมส่งเสริมความรู้ให้กับการทำธุรกิจในชุมชนให้มากขึ้น	
	2.2 ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางรับเรื่องจากสถาบันทางการเงินและส่งต่อข้อมูลเงินกู้ให้กับผู้ประกอบการ			
	ควรพัฒนารูปแบบธุรกิจให้เป็นที่สนใจและกระตุ้นแหล่งเงินทุนต่างๆ ให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการมากขึ้น	ให้ตัวแทนจากธนาคารต่างๆ นำแหล่งทุนมาให้ในชุมชน พร้อมทั้งจัดข้อเสนอที่สามารถทำธุรกรรมทางออนไลน์ได้	ให้สถาบันการเงินต่างๆ ที่จะปล่อยเงินกู้ชี้แจงทำความเข้าใจ ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการจะได้รับอย่างจริงจัง	ต้องส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชนได้ทราบช่องทางการขายทางอินเทอร์เน็ต

ด้าน	สรุปคำสัมภาษณ์			
	ผู้ประกอบการ	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	กลุ่มผู้นำ	กลุ่มตัวแทนผู้บริโภค
3. ระบบสนับสนุน การใช้อินเทอร์เน็ต	3.1 ผลักดันให้ผู้ประกอบการเปิดเว็บไซต์ในการทำธุรกิจเพื่อส่งเสริมการขายออนไลน์			
	ควรทำการพัฒนาเว็บเพจของตัวเองให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และขยายช่องทางการชำระเงินให้ครอบคลุมกับความต้องการ	คว ร ใ ห้ ผู้ประกอบการทำการศึกษาหาความรู้ในการจัดทำเว็บไซต์เพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	ทำการปรับปรุงข้อมูลอยู่เป็นประจำ เพื่อให้ดูมีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน	ต อ ง มี ก า ร ทำ เป็น เว็บไซต์ ส่วนกลาง และหาตัวแทนที่มีความรู้มาบริหารจัดการศูนย์ข้อมูล
	3.2 ส่งเสริมการใช้บริการแพลตฟอร์มหรือเว็บไซต์ขายสินค้าสำเร็จรูปที่รู้จักกันอย่างทั่วถึง			
	ควรนำสินค้าตนเองไปวางขายในร้านค้าออนไลน์ เช่น Shopee, Lazada ,Kaidee	ควรมีการทำเว็บไซต์ขายของสำเร็จรูป เป็น แหล่ง ต ล า ด ดิจิทัลขนาดใหญ่	ควรสร้างความเข้าใจระบบต่างๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการขายในตลาดดิจิทัล	
4. การสนับสนุน จากภาครัฐ	4.1 สนับสนุนให้กำหนดนโยบายกระตุ้นการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายสำหรับการประกอบธุรกิจยุคดิจิทัล			
	รัฐควรส่งเสริมกลวิธีที่เป็นแบบเฉพาะไม่ควรซ้ำซ้อนกัน	คว ร ใ ห้ นักวิชาการที่มีความรู้ด้านตลาดดิจิทัลเผยแพร่ความรู้ให้กับท้องถิ่น	ผู้นำท้องถิ่นควรเปิดเวทีในการแลกเปลี่ยนและจูงใจให้ผู้ประกอบการขายออนไลน์มากขึ้น	ผู้บริโภควรรดติดตามการทำงานของภาครัฐเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจดิจิทัล
	4.2 สนับสนุนให้ประสานหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนในการให้ผู้ประกอบการจัดแสดงสินค้าอย่างสม่ำเสมอ			
	รัฐบาลสามารถเรียกร้องให้กลุ่มต่างๆ พัฒนาสินค้าของตนเอง และนำไปแสดงสินค้าในระดับชาติ และนานาชาติได้			

ด้าน	สรุปคำสัมภาษณ์			
	ผู้ประกอบการ	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	กลุ่มผู้นำ	กลุ่มตัวแทนผู้บริโภค
	4.3 สนับสนุนให้ประธานองค์กรต่างๆ ให้เป็นผู้จัดทำงบประมาณขยายฐานการผลิต			
	ภาครัฐควรเสนอให้องค์กรที่มีศักยภาพเข้ามาสนับสนุนให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจออนไลน์ได้อย่างง่ายและสะดวก		รัฐจะระดับกลางหรือส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้ประสานผลให้ประชาชนและต้องมีการจัดอบรมแยกตามกลุ่มธุรกิจในการทำการตลาดออนไลน์	
5. ความสามารถทางด้านดิจิทัล	5.1 สนับสนุนให้มีการคัดเลือกเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้อง และรวดเร็ว			
	ควรมุ่งเน้นการเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับธุรกิจของตนเองได้อย่างรวดเร็ว			
	5.2 ส่งเสริมให้มีการใช้ตลาดออนไลน์ครอบคลุมทุกระบบ			
	ควรทำการเชื่อมโยงไปมาระหว่างกันได้ เช่น จากเฟซบุ๊กไปอินสตาแกรมจากไลน์ไปเฟซบุ๊ก		การส่งเสริมความสามารถทางด้านการใช้งานทางอินเทอร์เน็ตในการหารายได้จะต้องหนุนเสริมให้มีหลักสูตรการเรียนรู้ฟรี ทางออนไลน์	
6. ภาคีเครือข่ายทางธุรกิจ	6.1 สร้างช่องทางการแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่วมกัน			
	ควรจะสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในลักษณะของการเป็นหุ้นส่วน มากกว่าที่แข่งขันเอาชนะกันเพียงอย่างเดียว			
	6.2 สนับสนุนการประสานงานเครือข่ายเพื่อระดมทุนจัดเสวนาเครือข่ายทางธุรกิจร่วมกัน			
	ควรเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส ทำให้เกิดพันธมิตรในทางธุรกิจมากขึ้น และมีการจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันก่อให้เกิดประโยชน์ในการทำธุรกิจค่อนข้างมาก		ต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันของธุรกิจที่มีลักษณะเดียวกันต้องจับมือกัน โดยรัฐจะต้องเป็นผู้สร้างเครือข่ายนี้ให้ประชาชนในระยะแรกๆ พอกลุ่มธุรกิจเข้มแข็งก็ให้แต่ละกลุ่มประสานกันเองได้	

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะในประเด็นของการพัฒนา
นโยบายเศรษฐกิจชุมชนไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งหมด 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านกลยุทธ์และความ
เป็นผู้นำ 2) ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งทุน 3) ด้านระบบสนับสนุนการใช้งาน
อิเล็กทรอนิกส์ 4) ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ 5) ด้านความสามารถทางด้านดิจิทัล และ 6) ด้าน
ภาคีเครือข่ายทางธุรกิจ

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาเข้าสู่การประชุมกลุ่มจากตัวแทน
ผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ และผู้บริโภคนสินค้าออนไลน์ พบว่า ทุกคนเห็นตรงกันว่า
ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้สรุปร่วมกันนี้ มีความเป็นไปได้และสามารถก่อให้เกิดการพัฒนาเป็นเศรษฐกิจ
ดิจิทัล จึงได้แบ่งข้อเสนอเชิงนโยบายออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. ข้อเสนอเชิงรุก ได้แก่

1.1 ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ เสนอให้ท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

1.1.1 สนับสนุนให้กำหนดนโยบายกระตุ้นการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายสำหรับการ
ประกอบธุรกิจยุคดิจิทัล

1.1.2 สนับสนุนให้ประสานหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนในการให้ผู้ประกอบการจัด
แสดงสินค้าอย่างสม่ำเสมอ

1.1.3 สนับสนุนให้ประสานองค์กรต่างๆ ให้เป็นผู้จัดทำงบประมาณขยายฐานการ
ผลิต

1.2 ด้านภาคีเครือข่ายทางธุรกิจ เสนอนโยบายให้ท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

1.2.1 สร้างช่องทางการแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่วมกัน

1.2.2 สนับสนุนการประสานงานเครือข่ายเพื่อระดมทุนจัดเสวนาเครือข่ายทางธุรกิจ
ร่วมกัน

1.3 ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งทุน เสนอนโยบายให้ท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

1.3.1 สนับสนุนการจัดอบรมให้ความรู้ด้านแหล่งเงินทุนสำหรับตลาดดิจิทัลอย่าง
รอบด้าน

1.3.2 ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางรับเรื่องจากสถาบันทาง
การเงินและส่งต่อข้อมูลเงินกู้ให้กับผู้ประกอบการ

1.4 ด้านระบบสนับสนุนการใช้งานอิเล็กทรอนิกส์ เสนอนโยบายให้ท้องถิ่นดำเนินการ
ดังนี้

1.4.1 ผลักดันให้ผู้ประกอบการเปิดเว็บไซต์ในการทำธุรกิจเพื่อส่งเสริมการขาย
ออนไลน์ให้มากขึ้น

1.4.2 ส่งเสริมการใช้บริการแพลตฟอร์มหรือเว็บไซต์ขายสินค้าสำเร็จรูปที่รู้จักกัน
อย่างทั่วถึง

1.5 ด้านความสามารถทางด้านดิจิทัล เสนอนโยบายให้ท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

1.5.1 สนับสนุนให้มีการคัดเลือกเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจอย่าง
ถูกต้องและรวดเร็ว

1.5.2 ส่งเสริมให้มีการใช้ตลาดออนไลน์ครอบคลุมทุกระบบ

2. ข้อเสนอเชิงรับ ได้แก่

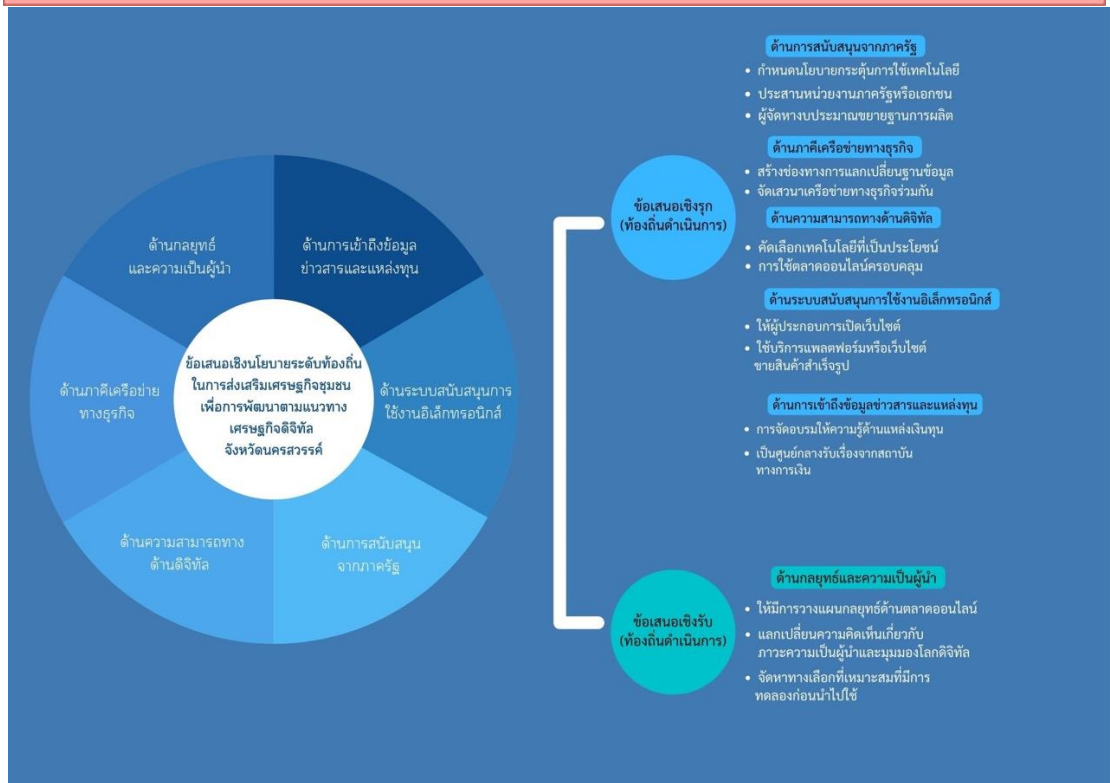
2.1 ด้านกลยุทธ์และความเป็นผู้นำ เสนอนโยบายให้ท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 ส่งเสริมให้มีการวางแผนกลยุทธ์ด้านตลาดออนไลน์อย่างเป็นระบบ

2.1.2 ส่งเสริมการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะความเป็นผู้นำ
และมุมมองโลกดิจิทัลอย่าง สม่าเสมอ

2.1.3 สนับสนุนการจัดหาทางเลือกที่เหมาะสมที่มีการทดลองก่อนนำไปใช้

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงข้อเสนอเชิงนโยบายในระดับท้องถิ่นในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ให้องค์กรในระดับท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล และสำนักงานพัฒนาชุมชน ดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจอย่างชัดเจน พร้อมกับการวางแผนหรือหาวิธีการพัฒนาธุรกิจในระยะยาวและเป็นขั้นเป็นตอน

1.2 วางกลยุทธ์ร่วมกัน และส่งเสริมความเป็นผู้นำให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ในชุมชน

1.3 จัดทำโครงการส่งเสริมความรู้และความเข้าใจของกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนในการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล

1.4 จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายทางธุรกิจให้แก่กลุ่มเศรษฐกิจในชุมชน

1.5 ค้นหาจุดเด่นของจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อยกระดับสินค้าชุมชนให้เป็นสินค้า
เศรษฐกิจดิจิทัลโดยจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน

1.6 สานต่อนโยบายการนำสินค้าและบริการของลูกค้ารายอื่นมาจัดรวมกันในแหล่ง
เดียวกัน เช่น งานแสดงสินค้า OTOP ระดับภูมิภาค

1.7 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนลงทุนกับผู้ประกอบการที่มีนวัตกรรมสินค้าและบริการที่
แปลกใหม่

2. ให้ผู้ประกอบการดำเนินการดังนี้

2.1 หาวิธีการปรับตัวหรือปรับเปลี่ยนแผนการทำธุรกิจให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของตลาดในปัจจุบัน

2.2 พยายามเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร หรือข้อมูลทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตลาด
ออนไลน์ผ่านช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ได้อย่างหลากหลาย

2.3 เข้าหาแหล่งปล่อยเงินกู้เพื่อนำมาลงทุนอย่างหลากหลายโดยนำมาเปรียบเทียบ

2.4 ให้ใช้เครื่องมือทางโซเชียลเน็ตเวิร์กเพื่อการขายออนไลน์อย่างต่อเนื่อง

2.5 จัดทำระบบรับเงิน โอนเงินออนไลน์ทางมือถือเพื่อรองรับตลาดเงินออนไลน์

2.6 ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าเป็นอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความพร้อมของเศรษฐกิจชุมชนในการขับเคลื่อนการพัฒนา
ตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล

2. ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนสู่การพัฒนาตามแนวทาง
เศรษฐกิจดิจิทัล

References

เคลาส์ ซวาบ. (2561). *การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สี่ [The Fourth Industrial Revolution]*
(ศรรรวิศา เมฆไพบูลย์, แปล). กรุงเทพฯ: อมรินทร์ฮาวทู อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
(ต้นฉบับพิมพ์ ค.ศ. 2016).

ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตพื้นที่
ภาคเหนือตอนบน*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เสรี พงศ์พิศ. (2552). *เครือข่าย: ยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มแข็งในชุมชนเข้มแข็ง*. กรุงเทพมหานคร:
สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน.

อินทชลิตา วัชรจิระโชติ. (2556). การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผลิตผ้าไหม
อำเภอบ้านเขว้า และกลุ่มผลิตผ้าไหม อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารวิชาการ
บริหารธุรกิจ*. 2(2): 47-63.